נב א ב ג מיי' פט"ו מהל' מתנו' ומתנת עניים הלכה ד סמג עשין לא טור"ש מ"מ סי' קלב סעיף ב וטי"ש וכסי' קמט סעיף כב :

נד ד מיי' פי"ל שם הל' ט וסי"ל מהל' מכירה הל' מז סמג עשין לד טור"ש מ"מ סי' קמב סעיף ל וסי' קלב סעיף יח :

נה ה ו מיי' פי"ל מהל' מתנו' ומתנת עני' ט סמג עשין לה טור"ש מ"מ סי' קמב סעיף ל :

נו ז ח טור"ש מ"מ סי' קנ סעיף ל :

נז ט מיי' פי"ד מהל' מתנו' ומתנת עני' ה ופי"ט מהל' מכירה הל' יז סמג עשין מד לה טור"ש מ"מ סי' קמט סעיף יד וסי' קלד סעיף ל :

נח י מיי' שם סמג שם טור"ש מ"מ סי' קמט סעיף מז וסי' קלד שם .

נטע

עדות בדאדיר נראה דזיל לתחתיה בקלות הפירות

מתנה

ס"ד ל"ל מ"מ ל"ל רב יהודה ב-ג: בדינו נאמנות ד-ה: נזרות אינו אלא מי חטים

ה' טרפים ל"ל בדברי רבא

נטע

ל"ל דאל"ל הכא מחמת זכות - נזר אשה ירוד ל"ל ירוד ואכלה תרומה ג' טרפים ואין נלקחה מיניה ובא יוסף אל אלה ואכלה עם הוא ג' טרפים

דברא דממונא . פירוש דדל טענתיהו מהכא יש ספק לב"ד דהי מיניהו הוא הולך אם טולד קודם שמכר לו אחר שמכר וכן בשור שנגח את הפרה ונמצא עוברה בגדה (ב"ק דף מו.) בלא שנגחה מסופקים ב"ד אוך היה מעשה אם קודם שנגחה ילדה לו לאחר שנגחה וכן בשור רודף אחר שור אחר והוזק (שם לה.) יש להסתפק אם בשורו הוזק לו או בשלנו לקה וכן בכל מקום דפליגי רבנן וסומכוס אבל הכא דבה אומר של אבותי" שעל פי שטעותיהן בא הספק אמרינן כל דאיכא בגדר אין מוציאים אותה מידו . ואפילו כתבו הרשאה זה לזה הוציל ורשעים הם (ו) אין נזקקים להם : **דתני** רבי חייא גזלן של רבים לא שמיה גזלן שמיה גזלן . שאין מוציאין מידו ומיירי בזה אומר של אבותי ולא בגזל מחמשה בני אדם דהתם אמאי אין מוציאין ורבי אשי מייא לא אמרינן דרבי חייא לא הכל שמיה גזלן בא אלא להתמיד וסבר דרבי חייא לא הכל שמיה גזלן עד שיעלם גזלה לכל אחד ואחד כרבי עקיבא בהגזל עליה (ב"ק דף קג:) ומיירי בגזל מחמשה ובקונטרס פירש דמיירי בחטוי שמכר במדה שאינה ישרה ולאיש יודע למי גזל ולכך לא ניתן להשבון ואף על פי שיכול לעשות בו ערכי לבור כדאמרינן בפרק אין לדין (ביצה דף כט.) האי לאו השבה מעליתא היא : **ואי** דלי ליה לנא דפירי לאלתר הויא חזקה - וא"ת והאמרינן במינו דאי בעי אמר לפירות הורדתיו וי"ל דהוי מינו במקום עדיים דאם סהדי כיון דדלי ליה לנא דפירי מודה שהיו הפירות שלו ועוד דאיכא לטעון לפירות הורדתיו אלא תובע הקרקע והפירות : **ואי** לפירא אחתיה מאי הוה ליה למעבד . אין לפרש דרב אשי סבר לעולם נאמן לומר לפירות הורדתיך דאם כן קשה לרב אמי מאי טעמא דרבנן דבעו שלש שנים מיום ליום דהא לדידיה איכא למימר כדמפרש רבא ברים פרקין דעד שלש שנים מיזדהר לינים בשטריה טפי לא מזדהר דהא לעולם צריך לומרו פן יאמר לפירות הורדתיך ועוד דאם כן היכי קאמר דאי לא תימא הכי דאיבעי ליה למחוי אלא לא בעי למחוי דחזקתו איהו חזקה דיכול לומר לפירות הורדתיו ומייתי ממשכנתא דסורא ומאי מייתי אדרבה אם כדברי רב אשי מו ליכא פסידא שיכול לומר לפירות הורדתיך ובראה לרשב"ל דרב אשי לא בא להאמינו אחר ג' אם לומר לפירות הורדתיך אלא שואל איזו הקנה יש לעשות מחמלה אלא יוכל לומר לאחר שלש שני היא כשהוכירו לפירות דסבר לא מהני מחאה אלא כשאחר פלגיא גזלנא הוא דקא אכיל לאלתרא בגזלנותא והיכא דאחתיה לפירות לא מצי למחוי דאם כן פירש הקונטרס והשתא מייתי שפיר ממשכנתא דסורא דמהניא מחאה כי האי גוונא [ועי' תוס' ב"מ-קי. ד"ה אחר ליה] : הכי הורדתיו : **א"ל מיבעי ליה [ליה] למחוי** . בתוך שלש ולומר לעדים דעו לכם שלפירות הורדתיו לכך וכך שנים ונוף הקרקע קנוי לי" אם אין לו שטר מכירה לזה המחזיק לא יוכל לטעון שטר היה לי ואבד כי לא מזהרתי בו אחר שלש" דכיון דמיתה בו בעל הבדה היה לו להזהר בשטרו : **דאי לא תימא הכי** - דמחאה לאלתן שמוחה על הקרקע ומודי בפירות לא מחאה היא אלא כדאמרינן לקמן גזלנא הוא דקא אכיל לאלתרא בגזלנותא לאחר בא בעל הבדה ואמר לו אם אתה מוחה לאחר שלש שנים אם לא מחאת אלא כשאחר פלגיא גזלנא הוא דקא אכיל לאלתרא בגזלנותא והיכא דאחתיה לפירות לא מצי למחוי דאם כן פירש הקונטרס והשתא מייתי שפיר ממשכנתא דסורא דמהניא מחאה כי האי גוונא [ועי' תוס' ב"מ-קי. ד"ה אחר ליה] : יפסיד הקרקע שלו הואיל ולא יהא נאמן לאחר שלש לטעון לפירות

אם כא אחד מן הפשוט וסמוך כם. בכך הקרקע לאמר רב נחמן כל דאיכא גבר וכא זה הבליטי ומטפה מהבנים אלו הטוענין "של אבותי" : **אין מוציאין מידו** . בב"ד מידו של זה הבליטי אלא דלא טענין מידי דשמא גם לב' הראשונים אין להם חלק בה : **דתני רבי חייא גזלן של רבים לא שמיה גזלן** . וסברי הראשונים דבגזלן כי האי מיירי שגנב מבנים הבלשון "שלי הוא" וזה אומר "שלי" : **לאו שמיה גזלן** . לכופו בדיינים להוציא מידו מה שגזל : **רב אשי אמר לעולם גזלן של רבים שמיה גזלן** . אלא דלא טענין מידי ומעמידין אותה בפני שנים הראשונים שיש להם טענת אבות : **ומאי לא שמיה גזלן** . דקאמר רבי חייא, לא להקל עליו בא לפטרו מגלגל אלא להחמיר עליו ולומר דלא ניתן להשבון לא (ג) (מלקבל) בהשבה לאיזו יודע למי שיב דמאחר שבא לידו צריך להשיב לבעלים ולא להוציאה מתחת ידו ולהפקירה לשנים הראשונים וכל מאן דאלים. (ל) גבר כדפסקינן לעיל ואי תפסינן לא מפקינן כל שכן זה שבאורות גזל בא לידו והוא צריך להוציאה מתחת ידו ואיזו יודע למי שיב והכי נמי אמרינן בהמוכר את הספינה (לקמן דף פח:) ת"ל לוי קשה טובנן של מדות מעוכנן של עריות ומפרש התם אפשר בתשובה והכא לא אפשר בתשובה דהמוכר במדה (ה) וגזל לרבים שאינו יודע למי שיב ואליבא דרב אשי דאיירי נמי ר' חייא במוכר במדה שאינה ישרה לרבים כן נראה בעיני פירוש זו : **אי דלי ליה לנא דפירי לאלתר פוי חזקה** . אם יש עדים שהגביה המערער לנא דפירי מקרקע זו על כתפיו של זה המחזיק שמונן לקוחה היא בידי מאחר שסייע לו לגולן הפירות לביתו שוב אין יכול לטעון ואומר "לא מכרתיה לו" אלא שלא היה לו שטר מכירה לו" אם לא מכרתיה לו לסייעו בלקיחת הפירות אלא שהיה לו לאמות, ומדסייע לו בפסיד וכמוהה שמכר לו דמי . ור' יהב ליה למוכר ואין גראה בעיני : **אמר רב זביד אי טעין** . המערער בתר דדלי ליה לנקמא לנא דפירי "לפירות הורדתיו" כדין אחרים למחלה ובאים ולרבינא וחלקו הוא דדלי ליה נאמן לומר לא הפסיד במאי דדלי ליה : **וכי מיבי** . דנאמן : **כתוב שלש** . דאם איתא דזבנה מיניה אמאי לא מיזהרה בשטריה : **אבל לאחר שלש** . אי טעין לפירות הורדתיו אינו נאמן ואע"ג דלא דלי ליה לנא דפירי דעד שלש שנים מיזהר בשטריה ולא מיזהר אינם בשטריה טפי לא מיזהר אמאי : **אי לפירא אחתיה** . כי משכנתא דסורא לעבר שנים אם לא לעשרים : **מאי הוה ליה** . לבעל הבדה למעבד נמלא שכל המוריד לא מבירו לפירות של שלש שנים אם לא יוחר

אם כן אמאי משכנתא דסורא כו' . ומקשה דרבנן הוא דבעי ליה בדינא : **אם כן** מקום המלוה לחכירו על שדהו אסור לאכול הפירות מקום רבית אבל בנכייתא מותר כעין משכנתא דסורא שמלוה עשרה מנה על שדהו ולסוף עשר שנים חוזר הקרקע לבעלים בחנם ונמצא קונה פירות של כל שנה בחנם ואין כאן לד רבית ואע"פ שעוון הפירות כפלים שהרי הוא קרוב לשכר וקרוב להפסד שמקבל פירות של כל שנה שדפון שלא יהו עוון פירות הנה דיבר : **אי כיבים** . עומן המלוה ואמר לאחר שלש "לקוחה היא בידי" הכי נמי דמהימן ולא יוכל זה לטעון לפירות הורדתיו ומחאה נמי לא מועיל לו : **דאמי כיבים** . לזה לידי הפסד בתמיה : **אלא מיבעי ליה למחוי** . בתוך כל שלש ומהניא ליה מחאה ומדלא מיחה הפסיד : **סבא נמי** . אם איתא דלפירא אחתיה מיבעי ליה למחוי בתוך שלש קודם שיחזיק : **ישראל סבא מחמת עכו"ם מרי הוא לעכו"ם** . שהכל יודעין שהיתה של ישראל ואכלה עכו"ם שלש שנים אם לא יוחר ומונן שלקחה מישראל ואזיל ישראל ונקה מההוא עכו"ם ואכלה גם הוא אחר העכו"ם שני חזקה אם לא יוחר לא הוי חזקה אלא אחי מריה דאחרעא ומפיק ליה מידיה דישראל וישראל ליזיל וליתבע לעכו"ם דחזן מיניה הוא דאפסיד תנפשיה דלא הוה ליה למחזן אחרעא דישראל מעכו"ם עד דלימא ליה הב לי שטר דזביני דזבנת לה מישראל דדין חזקה לית ליה לעכו"ם ולא כל מאן דאתי מחמתיה. דסתם עכו"ם גזלנים הם ישראל רמי לאמותו והלכך לא תקנו בהם חזקה כדאמרינן לקמן בשמעתין הני דני גלותא לא מחזקי משום הא דמעמת ישראל זה הבא מחמת עכו"ם אע"פ שהחזיק אין חזקתו כלום יחזקה אין עמה טענה היא, שהרי הוא טוען העכו"ם מכרה לי אבל אינו יודע היאך בא לידי העכו"ם שיוכל למכרה אבל אי טען ישראל ואמר: יהב לי הוא עכו"ם שטר זביני דזבנה מיניה ואיתיה בו שלקחה ממך מהימן דדמי למאן דא"ל קמי דידי זבנה הוא עכו"ם מיך דמסקי' לקמן דמהימן מינו דאי בעי א"ל מיך זבנתה ואכלתה שני חזקה והוקה בא מחמת עכו"ם דאיתו בא מחמת עכו"ם שלא דר בה אלא יום אחד אותן שמכרה לזה וזה החזיק שלש שנים, חזקתו חזקה כדאמרי' לקמן (דף מח:) גבי ההוא דדר בקאתא בעיליתא ארבע שנין

לדידי

לדידי

(ל) נמ' אמרי הכרדעי ואם : (כ) שם סבי נמי דמסיגון וכי מיגמא סבי נמי מתקני רבנן מידי דאמרי ביס : (נ) רשב"ם ד"ה ומאי לא וכו' לא מיתכסר בהשבה וכו' להשיב לבעלים. כ"ג ודמי ממש לא דמעמת מייב מל כלונתיה מיכא דעבדה עליו גזלן ולא יצא בתלי שמחזירו לגיסקא לקמן דף פ"מ ע"א : (ד) בא"ר וכל מאן דאלים מגיסס גבר : (ה) בא"ר דמוכר במדה אין לרבים אינו יודע : (ו) תוס' ד"ה אין מוציאים וכו' ורבנים הם. כ"ב וכן נראה לפרש לקמן כ"ב מי שמת בני רוכל מקבלים אמן בדף קנ"ו :

הגהות הב"ח

(א) נמ' דאמר מלגלגין אמר ר' אבא אי דלי ליה . המערער בלוסר שסייע לבחזיק לרבנים לו על כתיפו ג) או שהשליך אחריו לביתו צנא של פירות מאותה שדה שמערער אליה אע"פ שעדיין לא עברה ברשותיה ג' שנין חזקה אלא כיון שיש לו עדים שהגבינה לו צנא דפירי לאלתר הוי חזקה דאם איתא דשלו היא כיון שאמר לו המחזיק הנבה לי היה לו לומרות ולומר והלא שלי הוא הקרקע מה יש לך בפירות שדי: אמר רב זביד . אי דלי ליה צנא ושוב מערער על השדה דשלו הוא ומעון ואומר לפירות הורדתיו שיהא אריסי שיהא חצי הפירות שלו וזה שהגבהתי לו חלקי מיעתיו להגבינה נאמן לומר כן : הני מילי . דנאמן לומר כן בתוך ג' בשלא החזיק בהן עדיין ג' שני חזקה אבל לאחר ג' [לא] : מאי הוה ליה לסיעבד . מה היה יכול לעשות הא לא מצי לסלקו קודם זמנו אם עשאו אריס לי' שנים עדיין לא הגיע זמנו : אם"ה איבעי ליה למחוי. אע"ג דלא הוי עיקר מחאה דלא מצי לסיסר פלוני גולנא הוא דאכיל ארעא דידי דהא ברשותיה אוכל דדידי לפירות ס"ם צריך לפירות בפני עדים בתוך ג' ולומר הוו עדים שפלוני (שעבר) [שאכל] שדה שלי אני הורדתיו לפירות לכך שנים ואי לא אמר הכי לא מהימן לפירות אחר ג': דאי לא תימא הכי . דצריך לפחוי בתוך ג' ולהודיע לרבים שאינה שלו א"כ הני משכנתא דסורא דמשכן ליה לזה למלוה ליכולל שהוא בנכייתא עד זמן שישתלם ממנו בפירות שיאכל מן השדה : אלא איבעי ליה למחוי . בתוך ג' להודיע לרבים שמשכנתא היא בידו בפ"ב בסוריד חבירו לשדהו לפירות בעי למחוי : ישראל הבא מחמת עכו"ם לעכו"ם . בגון שקנאה מן העכו"ם ג' שנים אינן חזקה מה עכו"ם אין לו חזקה מן ישראל אם קנה ממנו קרקע אא"כ יש לו שטר מכירה עליה לפי שבריניהן אין חזקה בשנים אצל ישראל הבא מחמת עכו"ם נמי אין לו חזקה אא"כ יש לו אותו שטר שמכרה ישראל לעכו"ם ואע"פ שיש לו עדים לישראל שעבר בה עכו"ם אין חזקתו חזקה מה שאין כן בישראל שאם קנה ישראל קרקע מחבירו ישראל ועבר בה שני חזקה ובא אחר ועבר עליה ואמר זה מישראל פלוני קניתיה אם יש לו עדים שעבר בה אותו ישראל אמר' יום אחר חזקתו חזקה : אמר רבא אי אתי ישראל ואמר . לדידי אמר אותו עכו"ם שמכרה לזה דהוהא עכו"ם גופיה קנאה מישראל מהימן :

ג) נראה דל"ל שעומדים נמחלוקת כגון אלו : שלש ניתן לשטבון וכו' . כ) אולי צ"ל לו שלשה אחריו לביתו וכו' ואפשר דכוונתו שלשה אלוקה אחריו של מכיס דמרעה וכתו שפי' בראשב"ם בשם ר"ת

וקשי'